

Ooievaars blijvend in de IJsselvallei en het 'achterland'

Jaarverslag 2010

Een uitgave van Vogelwerkgroep De IJsselstreek

Ooievaar van dichtbij Foto: Jeroen Kuipers

Colofon:

© Vogelwerkgroep De IJsselstreek

p/a Secretaris C.de la Bey
Derck Danielslaan 1
7425 NT Deventer

www.vwg-deijsselstreek.nl

Samenstelling en redactie: Gerard Boere, Ronald Groenink, Henk Hietbrink,
Jeroen Kuipers, Herman Roelofs en Hans Blauw

Foto omslag: Jeroen Kuipers
Omslag ontwerp: Jeroen Kuipers
Tekening IJsvogel omslag: R. Brinkhof
Opmaak en eindredactie: Jeroen Kuipers

Inhoudsopgave

Inleiding	01
Resultaten over 2010 op ooievaarsbuitenstation 't Zand	01
Resultaten over 2010 op de buitennesten	02
Groei van het aantal buitennesten	04
Overwinterende ooievaars winter 2010	05
-- Projectonderdelen --	--
Ombouw Ooievaarsbuitenstation 't Zand	07
Ringwerk	07
Beleef de Lente	08
Afbouwen voeren en verplaatsen voerplek	09
Monitoring terreingebruik	10
Officiële start van het project	12
Veldwerk m.b.t. biotoopverbetering en spreiding nesten	13
Financieel jaaroverzicht project	14
Bijlagen	15

Jong geleerd, oud gedaan. Foto: Wouter Boere

Inleiding

Dit is het tweede jaarverslag van de ooievaarscommissie van Vogelwerkgroep "De IJsselstreek"

De commissie, bestaande uit: Gerard Boere, Ronald Groenink, Henk Hietbrink, Herman Roelofs Jeroen Kuipers en Hans Blauw, houdt zich bezig met het uitvoeren van de biotoopherstelplannen voor de Ooievaar zoals beschreven in het plan van aanpak "Ooievaars blijvend in de IJsselvallei en 'achterland'

Dit plan wordt in nauwe samenwerking met Vogelbescherming Nederland gerealiseerd en vormt een pilotproject voor toekomstige plannen elders in Nederland. Voor de uitvoer van de plannen is er ook samenwerking met Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, LTO Gelderland, ANV 't Onderholt, Waterschap Rijn en IJssel, Gemeente Lochem en de Uiterwaardencommissie Gorssel. Samen met SOVON werken we aan het onderzoek naar het foeragegedrag en het terreingebruik van de Ooievaar. Wat er zoal gedaan is en wat de resultaten zijn in dit tweede jaar van het project, is te lezen in dit jaarverslag.

Veel leesplezier,

namens de Ooievaarscommissie,

Jeroen Kuipers

Resultaten Ooievaarsbuitenstation

In 2010 waren er op het Ooievaarsbuitenstation (hierna OBS) 6 paartjes aanwezig. Dit betekent dat alle nog aanwezige nesten bezet waren. Ten opzichte van vorig jaar is dit 1 paar minder en dat komt doordat er voor het broedseizoen in het kader van de ombouw 2 nestpalen zijn weggehaald. Paal 7 (niet bezet in 2009) en paal 5 (6511 x ongeringd in 2009). Alle aanwezige paartjes hebben gebroed waarvan er 5 succesvol waren in het grootbrengen van de jongen. Het gemiddeld aantal jongen per broedpaar komt hierdoor op 1,5 en het gemiddeld aantal jongen per succesvol paar komt op 1,8.

Het gemiddeld aantal eieren was dit jaar een stuk lager dan in 2009; 1,8 ei per paar en mogelijk spelen de lange, koude winter en de algehele conditie van de vogels hierbij een rol.

bezet (1=ja, 0=nee)	nestnummer of plaats	vogel 1 ()= geslacht	vogel 2 ()= geslacht	eieren	uitgekomen (pulli)	uitgevlogen
1	1	ongeringd (m)	Rheine 015 (v)	3	3	2
1	1a	5313 (m)	ongeringd (v)	2	2	2
1	2	3953 (m)	M 5730 (v)	3	3	2
0	3 weggehaald					
1	4	724 (m)	815 (v)	3	2	2
0	5 weggehaald	6511	ongeringd			
1	6	5249	7330	2	2	1
0	7 weggehaald					
1	7a	HL 856 N	487	4	4	0
0	8 weggehaald					
6				17	16	9

Figuur 1: Resultaten OBS

Resultaten buitennesten

Ook in 2010 was er weer sprake van een toename aan bezette nesten. Van de 101 bij ons bekende, regelmatig bezette nesten bleken er in 2010 maar liefst 94 bezet te zijn met paren. 4 nesten waren dit jaar niet bezet en op 3 nesten was slechts even of voor langere duur 1 vogel aanwezig.

Van de paren die een nest bezet hielden hebben er twee niet gebroed (Appelboom 2 en Eesterbrinkweg) en op 25 nesten zijn er geen jongen uitgevlogen, hetgeen betekend dat er op 28.7% van de bezette nesten geen jongen zijn uitgevlogen. Op de 67 succesvolle nesten kropen 148 jongen uit het ei waarvan er uiteindelijk 119 uitvlogen. Dit aantal kan nog iets toenemen omdat van 2 nesten nog niet bekend is hoeveel jongen er daadwerkelijk zijn uitgevlogen. 30 jongen (20,7 %) hebben het dus niet gered, waarbij opviel dat ook in de fase dat de jongen op het punt stonden uit te vliegen er nog vogels overleden. Het gemiddeld aantal jongen per broedpaar komt op 1,3 en het gemiddeld aantal jongen per geslaagd broedgeval komt op 1,8. Het lage gemiddelde op het totaal aantal broedparen wordt voor een groot deel veroorzaakt door de 10 boomnesten bij Nijenbeek. Hier zijn wel het gehele seizoen broedende ooievaars geweest maar er zijn geen jongen gezien, niet op de nesten maar ook niet in de directe omgeving.

bezet (1=ja, 0=nee)	nestnummer of plaats	vogel 1 ()= geslacht	vogel 2 ()= geslacht	eieren	uitgekomen (pulli)	uitgevlo- gen
1	t Senneken	5855	ongeringd	4	4	3
1	Boschloo	ongeringd (m)	2200 (v)	2	2	2
1	Laan van Eschede	3179 (m)	4431 (v)	3	3	3
1	Kolkweg	7162 (m)	HL828P (v)	4	4	1
1	Valkeweg	ongeringd	6186	2	2	2
1	Kwekerij	2628	PaP4603 (v)	2	2	2
1	Silo ravenswaarden	1154 (m)	521 (v)	3	2	2
1	Kerk Voorst	388 (m)	392 (v)	1	1	1
1	Klaassen Voorst	819 (m)	491 (v)	1	1	1
1	Steenfabriek Voorst	985 (m)	??	1	1	0
1	Empe	ongeringd	ongeringd	1	1	1
1	Hall	1418	ongeringd	3	3	3
1	Tonden 1	3526	ongeringd	2	2	2
1	Tonden 2	ongeringd	4378	3	3	0
1	Cortenoever	??	??	1	1	1
1	Klarenbeek 1	3481	4504	2	2	2
1	Loenen 1	ongeringd	ongeringd	1	1	1
1	Loenen 2	??	ongeringd	3	3	2
1	Twello (Linthorst)	3581	ongeringd	2	2	2
1	Wilpse klei	ongeringd	ongeringd	1	1	1
1	Marle	3581	4211	3	3	3
1	Olst (Logt)	ongeringd	ongeringd	2	2	2
1	Kasteel Middachten	ongeringd	ongeringd	3	2	2
0	Hof te Dieren	??	??			
1	Kerk Gorssel	ongeringd	??	2	2	2
1	Het Schol	??	ongeringd	2	2	2
1	Herxen 1	HL 942B	5377	1	1	0
0	Hooistraat Voorst 1	??	??			
1	Hooistraat Voorst 2	ongeringd	ongeringd	1	1	0
1	Bathmen 1	ongeringd	smalle ring r.o	2	1	1
1	Laag Soeren	4858	??	2	2	2
1	Veer Bronkhorst	??	??	3	3	3
1	Fortmond	??	ongeringd	3	1	1
1	Baakse overlaat	??	??	3	3	3

bezet (1=ja, 0=nee	nestnummer of plaats	vogel 1 ()= geslacht	vogel 2 ()= geslacht	eieren	uitgekomen (pulli)	uitgevlogen
1	Hakfoort	ongeringd	??	3	3	3
1	Woudweg, Klarenb.	??	ongeringd	3	3	3
1	Reigerkolonie 1	ongeringd	ongeringd	1	1	1
1	Reigerkolonie 2	ongeringd	??	1	1	1
1	Reigerkolonie 3	ongeringd	Elsa 1X186	1	1	1
1	Reigerkolonie 4	410	397	1	0	0
1	Reigerkolonie 5	??	7167	1	1	1
1	Kolkweg 1e kolk	5764	6949	1	1	1
1	Kolkweg 2e kolk	??	ongeringd	1	0	0
1	Appelboom 2	869	664	0	0	0
1	Woertman bij OBS	ongeringd	ongeringd	2	2	0
1	Epserwaarden	6842	6535	3	3	3
1	Wijhe	??	7352	3	3	1
1	Leuvenheim 2	ongeringd	7198	1	0	0
1	Veessen	ongeringd	7231	3	3	3
1	Randerstraat Olst	??	ongeringd	4	3	3
1	Wilp, dorp	ongeringd	ongeringd	2	2	2
1	Wilp, achterhoek	??	ongeringd	1	1	1
1	Reigerkolonie 6	6941	??	1	1	1
1	Reigerkolonie 7	??	??	1	1	1
1	Kolkweg langs de weg	6886	ongeringd	4	4	2
1	Kolkweg 2ekolk 2	8099	ongeringd	1	1	1
1	Reigerkolonie 8	??	??	2	2	0
1	Reigerkolonie 9	??	??	1	0	0
1	Laan Eschede west	??	667	2	2	2
1	Klarenbeek De Kar	ongeringd	6431	1	1	1
0	Wilp, De Lathmer	??	??			
1	Lathumse Veer	3722	ongeringd	1	1	1
1	Bathmen 2	ongeringd	ongeringd	2	2	2
0	Duur	?	?	3	2	2
1	Herxen 2	7801 (m)	ongeringd	4	4	1
1	Marle,molen	8376	8556	3	3	3
1	Werven, Geld. Landsch	ongeringd	8732	3	3	3
1	Rheden, pannekoekenhuis	7879	M5847	4	2	2
1	Klarenbeek, Kanaal Zuid	7524	6681	4	2	1
1	Loenen, Voorsterweg	7194	7180	4	4	3
1	Zutphen, Bronsbergen 1	??	??	3	3	3
1	Peppel 1-10 Nijenbeek	??	??	1	0	0
1	Erweg, Welsum	ongeringd	??	2	2	2
1	Bandijk, Terwolde	??	??	3	3	2
1	Mettray, kerk	8755	??	2	2	0
1	Gorsselse Enkweg	6511	ongeringd	1	1	1
1	Ruine Nettelhorst	??	??	1	0	0
1	Langedijk, Hall	??	ongeringd	1	0	0
1	Eesterbrink	ongeringd	ongeringd	1	0	0
1	Markeweg	8084	8986?	2	2	2
1	Breestraat 42	ongeringd	??	3	3	3
1	Melkleenweg	8976	8584	4	0	0
1	Vitalis, Velema	7547	ongeringd	1	1	1

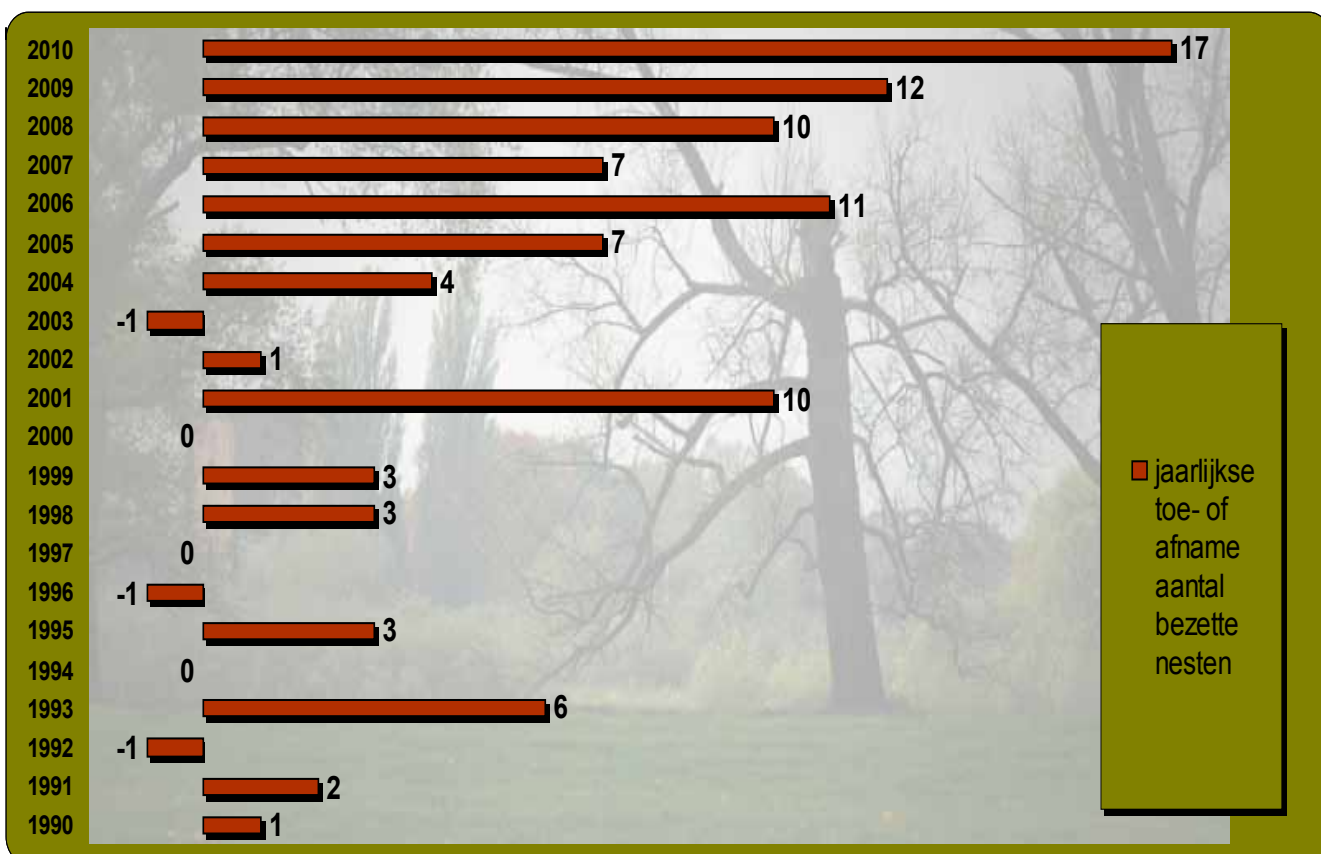
1	Veessen, Dorp	ongeringd	??	1	1	1
1	Bronsbergen 2	??	??	1	1	1
1	Bingerden	??	??			
1	Lieren	??	??	?	?	?
1	Ellecom	??	??			
94				181	149	120

Figuur 2: Tabel met resultaten buitennesten. Hierin ontbreken nog de gegevens van het nieuwe nest bij Lieren. Let op; de 10 boomnesten bij Nijenbeek staan als 1 regel in de tabel, zijn wel 10 afzonderlijke nestplaatsen! Bingerden en Ellecom zijn mogelijk bezet geweest, gegevens ontbreken nog.

Groei van het aantal buitennesten

Het aantal bezette buitennesten blijft nog steeds groeien, dit jaar gestegen naar maar liefst 94 hetgeen een groei betekend van 20 bezette nesten ten opzichte van 2009. Opvallend is de groei in de populieren bij ruine Nijenbeek, hier groeide het aantal nesten van 3 naar 10. Andere nieuwe boomnesten waren er aan de Lange dijk in Hall en aan de Markeweg, Gorssel. Het aandeel boomnesten komt hiermee op 33%. Interessant is de vestiging van een paartje ooievaars op de ruine bij Nettelhorst, vlak achter Lochem. Dit nieuwe nest ligt ver weg van het ooievaarsstation en de uiterwaarden en sluit, ondanks de ligging ver buiten het plangebied, toch aan bij het idee om de ooievaars meer het binnenland in te krijgen. Een andere interessante ontwikkeling is het feit dat er op Landgoed Bingerden weer ooievaars zaten. Deze nestplaats kent al een lange traditie, getuige de ringterugmelding van ooievaar L117462 geboren op Bingerden in 1934. Deze vogel verliet op 3 augustus 1934 het nest en werd op 16 augustus 1934 teruggemeld uit Vizovice, Tschechoslowakije. (Haversmid, 1949) Hopelijk gaat het lukken om deze lange traditie weer voort te zetten!

Verder werden er de nodige paalnesten in gebruik genomen waarvan er al diverse voor meerdere jaren leeg stonden.

Figuur 3: grafiek met de jaarlijkse toe- of afname van bezette buitennesten, aantal steeds vergeleken met het jaar daarvoor.

Overwinterende ooievaars in de winter 2009

Ook in de winter 2008/2009 zijn de hier gebleven ooievaars geteld en afgelezen. De meeste ooievaars, ca. 75% verbleef gedurende de winter bij het OBS. Ook werd weer bij de bekende buitennesten overwinterd. Uit tellingen van de afgelopen jaren blijkt dat het aantal overwinteraars redelijk stabiel is (ca.40 vogels)

Resultaten 1 = aanwezig
 0 = overleden
 blanco = niet aanwezig, onbekend

Ooievaars overwinterend op OBS

ringnummer	nestnaam	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011
M 5798	?	1	1	1		
Rheine 015	Paal 1	1	1	1	1	1
3953	Paal 2	1	1	1	1	1
397	Paal 3	1	1	1	1	
1961	Paal 3	1	1	0	0	0
724	Paal 4	1	1	1	1	1
815	Paal 4	1	1	1	1	1
667	Paal 5	1	1	1	1	1
1291	Paal 5	1	1	1	1	1
487	Paal 7	1	1	1	1	
Ongeringd	Paal 7	1	1	1	1	1
410	Paal 8	1	1	1	1	1
425	Paal 8	1	1	0	0	0
2200	Boschloo	1	1	1	1	1
3179	Laan v Eschede	1	1	1	1	
429	Kolkweg	1	1	0	0	0
828 P	Kolkweg	1	1	1	1	1
1684	Valkeweg		1			
2628	Kwekerij Knol	1	1	1	1	1
P 4603	Kwekerij Knol		1	1	1	1
1154	Silo ravenswaarden	1	1	1	1	1
521	Silo ravenswaarden	1	1	1	1	1
388	Kerk Voorst	1	1	1	1	1
392	Kerk Voorst	1	1	1	1	
985	Steenfabriek	1	1	1	1	1
636	Steenfabriek	1	1	1	1	
664	Appelboom 2	1	1	1	1	1
869	Appelboom 2	1	1	1	1	1
6842	?			1		
876	?	1				
7231	?					1
5855	't Senneke					1
6535	Epserwaarden					1
Ongeringd	?		1	1		1
	totaal	27	29	26	23	22

Figuur 4: Overwinterende ooievaars bij het OBS

Opmerkingen:

Overwinterend bij de buitennesten

ringnummer	nestnaam	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011
1418	Hall	1	1	1	1	1
ongeringd	Hall	1	1	1	1	1
ongeringd	Olst	1	1	1	1	1
ongeringd	Olst	1	1	1	1	1
819	Voorsterklei	1	1	1	1	1
491	Voorsterklei	1	1	1	1	1
3481	Klarenbeek	1	1			
4211	Marle	1	1	1	1	1
3526	Tonden 1	1	1			
ongeringd	Tonden 1	1	1			
942B	Herxen	1	1	1	1	1
5377	Herxen		1	1	1	1
090T	Cortenoever				1	1
5822	Cortenoever				1	1
	totaal	11	12	9	11	11

Totaal Obs	27	29	26	23	21
Totaal buitennesten	11	12	9	11	11
Totaal IJsselstreek	38	41	35	34	32

Figuur 5: Overwinterende ooievaars bij de buitennesten en totalen

Vooral in december 2010 moeten de ooievaars zich staande houden in de sneeuw
Foto: Wouter Boere

Ombouw ooievaarsbuitenstation

Voor het broedseizoen 2010 begon zijn er weer twee nestpalen verwijderd. Paal 7 en paal 5. Paal 7 werd vorig jaar ook al niet meer bewoond en door paal 5 weg te halen is het gelukt om ooievaar 6511 (paal 5 in 2009) te verplaatsen naar het nest aan de Gorsselse Enkweg waar hij samen met een ongeringde partner 1 jong heeft grootgebracht. Sinds het begin van de ombouw zijn er nu dus 4 nestpalen verwijderd zodat seizoen 2010 begon met 6 nestpalen welke ook allemaal bezet waren.

Ondanks de koude winter zijn er verder geen ooievaars van het OBS gestorven en de samenstelling was verder dan ook hetzelfde als in 2009.

Door het verplaatsen van ooievaar 6511 (nu in zijn 6e levensjaar) komt de gemiddelde leeftijd op het OBS op 15,3 (n9) tegenover 13,4 (n10) in 2009. De oudste ooievaars waren in 2010 25 jaar oud (2 stuks) verder nog 1 van 23, 1 van 22, 1 van 12, 2 van 9, 1 van 8 en 1 van 5 jaar oud.

Ringwerk

In totaal zijn er dit jaar 64 ooievaars van een ring voorzien, dit is 48.9% van alle ringbare jongen. Dit jaar werd landelijk de 10.000ste ring gebruikt van het traditionele, hoge metalen type. In ons werkgebied ging het om de nummers 9866 t/m 9890. Vanaf 2010 wordt er voortaan geringd met een kunststof ring van het type ELSA, Deze ringen zijn zwart van kleur en achthoekig van vorm met een witte letter/cijfercombinatie aan vier kanten van de ring. Aan de binnenkant zijn de ringen ovaal zodat ze goed om de poot heen passen. De ringen worden zo aangebracht dat de combinatie van onder naar boven wordt afgelezen. In ons werkgebied zijn in 2010 de nummers 1E066 t/m 1E098 gebruikt.

Voorbeeld van de Elsa ringen zoals die vanaf 2010 worden gebruikt
Bron: www.ooievaars.eu (STORK)

Beleef de lente

Vanaf 1 maart 2010 t/m 1 juni waren de webcams van Beleef de lente weer in de lucht. Beleef de lente in een initiatief van Vogelbescherming Nederland waarbij door middel van webcams het leven in en op vogelnesten is te volgen. In 2010 was ook de ooievaar er weer bij en wel een paartje aan de Kolkweg in Gorssel. Via de computer konden vele duizende mensen zien hoe het er aan toe ging op het nest, er 4 jongen werden geboren waarvan er twee overleden. Op 29-05-2010 kon heel Nederland zien hoe de jonge ooievaartjes werden geringd. Zij gaan voortaan door het leven als 9866 en 9867, het wachten is nu op een verder teken van leven en of ze weer terugkeren naar de omgeving van het webcamnest

Boven: Screenshot van de webcam, 4 eieren zichtbaar.

*Rechts: Ronald en Luc Enting in de hoogwerker op weg naar het nest.
Foto: Jeroen Kuipers*

*Onder: Ronald ringt een van de webcam jongen.
Foto: Hans Peeters*

Afbouw van het bijvoeren

Ook in 2010 is er actief verder gegaan met het afbouwen van het bijvoeren. In januari en februari werd nog op de zelfde plek gevoerd als aan eind 2009. In beide maanden waren er gemiddeld 30 ooievaars aanwezig die werden voorzien van gemiddeld 7 kuikens per ooievaar. In maart is de voerplek nog wat verder bij het ooievaarstation vandaan verplaatst en ligt dan tegen de dijk langs de IJssel aan. In maart en april zijn er gemiddeld 15 vogels aanwezig en krijgen de aanwezige ooievaars 4 kuikens per stuk. In mei is het gemiddelde aantal ooievaars 13 die werden voorzien van 3 kuikens per ooievaar.

In juni is er een grote stap gemaakt in het afbouwen en werd er alleen nog maar om de dag gevoerd. Dat had succes want er waren dagen bij dat er helemaal geen ooievaars op het aangeboden voer afkwamen en als er al ooievaars waren werd er maar weinig van de kuikens gegeten en moest het niet opgevreten voer weer worden meegenomen. De tweede helft van juli werd er eveneens weinig gereageerd op het aangeboden voer en de eerste helft van augustus is er helemaal niet gevoerd. Pas in de tweede helft van augustus kwamen er weer wat ooievaars op de voerplek, inclusief enkele jongen. Vanaf eind augustus tot half oktober is er helemaal niet gevoerd. Er verbleven in die tijd wel zo'n 60 ooievaars in de buurt van het OBS. Vanaf november is de voerplaats wederom verplaatst tot bijna op de IJsseldijk en is er ook weer begonnen met voeren op beperkte schaal, gemiddeld 4 ooievaars aanwezig welke 2 tot 3 kuikens per ooievaar kregen. Vanaf december meldde zich een grotere groep van zo'n 20-30 ooievaars bij de voerplek en werd er wat extra gevoerd i.v.m. de aanwezigheid van een gesloten sneeuwdek.

Als we de gegevens bij elkaar optellen en proberen een goede berekening te maken vanuit bovenstaande gegevens komt het er op neer dat er in 2010 ongeveer 14.853 kuikens zijn gevoerd. Het aantal zal in werkelijkheid iets hoger liggen omdat van juni en juli niet goed duidelijk is hoeveel er nu daadwerkelijk is opgegeten / gevoerd.

In gewicht komt het aantal kuikens neer op ongeveer 595 kilo en al met al betekend dit een zeer forse vermindering op het voeren in vergelijking met 2009 toen er nog 2899,5 kilo aan kuikens werd gevoerd (72.263 kuikens).

Er is dus 2.304 kilo voer minder gebruikt hetgeen neerkomt op een vermindering van 79,4 %
Of dit ook merkbaar is in de broedresultaten zal op langere termijn moeten blijken, 2010 was een slechter jaar dan 2009, zowel op het OBS als op de buitennesten met gemiddelden van 1,5 en 1,3 in 2009 tegen 2,0 en 2,0 in 2010.

Het feit dat de ooievaars gedurende lange tijd niet op het voer afkwamen laat wel zien dat ze blijkbaar ergens ander voer konden vinden en dat de oorzaak van de slechtere resultaten in iets anders gezocht moeten worden (het weer, algehele conditie na de winter e.d.)

Monitoring terreingebruik

In 2010 is er in samenwerking met SOVON verder gegaan met het foerageeronderzoek en het terreingebruik van ooievaars. Door twee stagiaires van SOVON werd het daadwerkelijke foerageren gevolgd. Door leden van de VWG werden de drie routes, zoals die in 2009 waren opgezet, met regelmaat afgezocht op foeragerende ooievaars welke op kaart werden ingetekend. Dit resulteerde in een lange lijst waarnemingen die in 2011 door Maja Roodbergen van SOVON verder zullen worden uitgewerkt en gecombineerd met de foerageer- en zendergegevens om zodoende een beter beeld te krijgen van de voorkeursgebieden.

Enkele gegevens van het onderzoek naar het terreingebruik in 2010:

Er is geteld van 18-04 t/m 19-08 hetgeen langer was dan het tijdsvak dat voor het onderzoek werd gebruikt, dat liep t/m 15-07. Van de 123 beschikbare teldagen is er op 72 dagen daadwerkelijk een route gereden en zijn er ook tal van losse waarnemingen verzameld.

In totaal waren er 4 deelgebieden, route B en C bleven zoals ze al waren. Route A werd opgedeeld in A oost (AO) en A west (AW). In de 72 dagen dat er is geteld werden 129 rondes afgelegd welke als volgt over de gebieden waren verdeeld.

Maand	AO	AW	B	C
april	3	3	0	0
mei	12	5	5	11
juni	11	12	10	5
juli	10	9	8	7
augustus	7	5	5	1
aantal rondes	43	34	28	24

Dat niet alle rondes ook foeragerende ooievaars opleverde was wel te verwachten en op 35 rondes werden dan ook geen ooievaars gezien. Route C scoorde het hoogst qua 0 waarnemingen, hier werd op 16 rondes geen ooievaar gezien, route AW volgt met 10 ooievaararme rondes gevolgd door AO en B met respectievelijk 7 en 2 'nulrondes'. Dat route B het minste 0 waarnemingen opleverde is niet echt verbazingwekkend aangezien deze route het dichtst bij het OBS lag.

Alle bezoeken hebben in totaal 301 records (waarnemingen) opgeleverd en al deze waarnemingen leverde in totaal 676 foeragerende ooievaars op. Er zijn meer ooievaars gezien maar deze waren niet actief aan het foerageren en zijn voor nu even uit de cijfers weggelaten. Het aantal records en ooievaars was als volgt verdeeld over de route's:

route	records	ooievaars
Ao	94	276
Aw	41	67
B	137	298
C	29	44
totaal	301	676

Om al deze gegevens te verzamelen is er in totaal ca. 2882 km afgelegd, meest per auto maar ook wel op de fiets

Lengte afgelegde afstand

Aantal bezoeken	route	Afstand per route	totaal
43	Ao	24	1032
34	Aw	11	374
28	B	27	756
24	C	30	720
			2882

Zo alles bij elkaar een leuk lijstje met data waar al wel wat uit te halen is.

Als dit later gecombineerd wordt met de foerageergegevens van de stagiaires, de gewassenkaart en de zendergegevens moet er toch al een beeld ontstaan omtrent de voorkeursgebieden en het gebruik van het terrein

In de bijlagen zijn kaartjes opgenomen met daarop de waargenomen ooievaars. Duidelijk is hierop te zien dat er in het doelgebied van het biotooopherstel behoorlijk wat ooievaars foerageren en het slechts een kwestie van tijd lijkt totdat er ook gebroed gaat worden.

Voor het verzamelen van de gegevens is de inzet van vele mensen hard nodig geweest en bij deze worden zij dan ook hartelijk bedankt voor hun inzet en de moeite die zij hebben genomen om deze monitoring tot een succes te maken. Zowel de leden van de VWG als de mensen bij SOVON; hartelijk dank!

Ooievaar foeragerend in hooiland, foto: Wouter Boere

Officiële start van het project in 2010

Op 28 mei 2010 was het dan eindelijk zover. Na vele maanden van voorbereiden middels vergaderingen, mailverkeer en papierwerk kon het echte werk beginnen. Middels een financiersdag kreeg het project een officiële opening. Voor deze dag waren alle donateurs van het project uitgenodigd, alsmede mensen van de betrokken gemeente om deel te nemen aan deze opening en een overzicht te krijgen van de plannen. Op deze dag, georganiseerd door Vogelbescherming Nederland en leden van de ooievaarscommissie van de vogelwerkgroep, werd uitleg gegeven over de opzet van het project, de benodigde middelen en de beoogde toekomst. Dit werd gedaan aan de hand van powerpoint presentaties door verschillende sprekers. Na het informatieve gedeelte ging het gehele gezelschap naar het terrein van de familie Kasteleijn in Dorth om daar getuige te zijn van het nemen van de eerste hap grond voor het uitgraven van de eerste poel uit het project. Als eigenaar van de poel mocht dhr. Kasteleijn de eerste schep grond met behulp van een kleine graafmachine uit de grond halen. Hierna werd er nog een bord geplaatst waarmee het voor iedereen duidelijk was dat hier gewerkt wordt aan biotoop herstel. Hierna ging de tocht naar het ooievaarsstation voor een lunch waarna het volgende plechtige moment volgde; de onthulling van het nieuwe informatie bord. Na al deze plichtplegingen was er nog tijd voor ontspannen bijpraten en vragen stellen / beantwoorden alvorens iedereen na een zeer geslaagde dag weer huiswaarts keerde.

De eerste schep grond, foto: Jeroen Kuipers

Het nieuwe informatiebord bij het ooievaarsstation. Foto: Jeroen Kuipers

Omdat deze dag alleen voor financiers werd georganiseerd is er voor de leden van de vogelwerkgroep op de eerste woensdag van juni 2010 een speciale ledenbijeenkomst georganiseerd. Ook zij kregen uitleg over het gehele project waarna bij het ooievaarstation het bord nogmaals werd onthuld door Gerie en Wim Verholt. Na al deze officiële momenten was het tijd om van start te gaan.

Veldwerk t.b.v. het spreiden van nestpalen en het graven van poelen

In 2010 zijn op diverse plekken werkzaamheden uitgevoerd in het kader van het biotoopherstelplan. Op drie plaatsen (Musenberg/Harfsensesteeg, Eefse Beek en Dortherweg) verspreid over het gebied zijn nieuwe palen geplaatst. Dit is gebeurd nadat het gebied bezocht is, waarbij speciaal gelet werd op de lokatie met betrekking tot de spreiding van de nesten en de geschiktheid van het gebied. Aan de Schepersweg 4 is een oude nestpaal vervangen.

Op 23 augustus 2010 is de poel bij de familie Kasteleijn daadwerkelijk gegraven en hiermee was de eerste poel vanuit het biotoopherstelproject een feit. Voor deze klus zijn er enkele bomen verwijderd zodat er een goede aanliegroute ontstond. Het resultaat is een mooie poel met glooiende oevers welke niet alleen voor ooievaars interessant zal zijn maar zeker ook voor andere dieren.

Graafwerkzaamheden en het uiteindelijke resultaat.

Foto's; fam. Kasteleijn

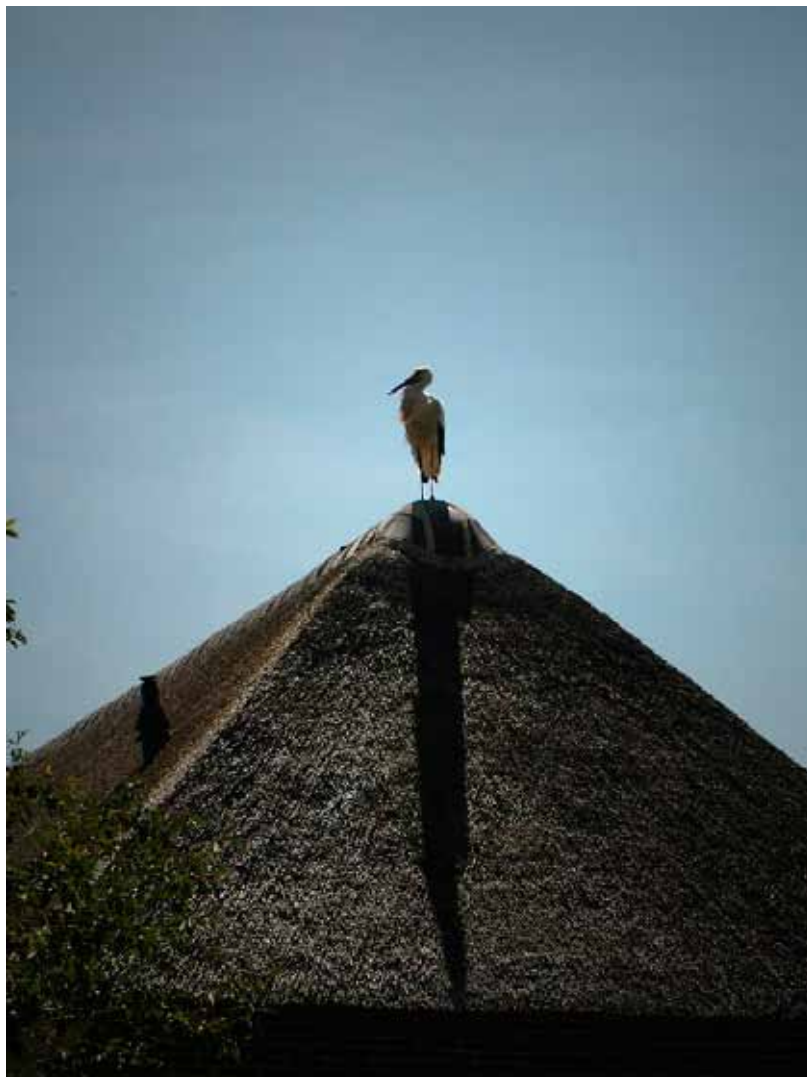

Financieel jaaroverzicht project

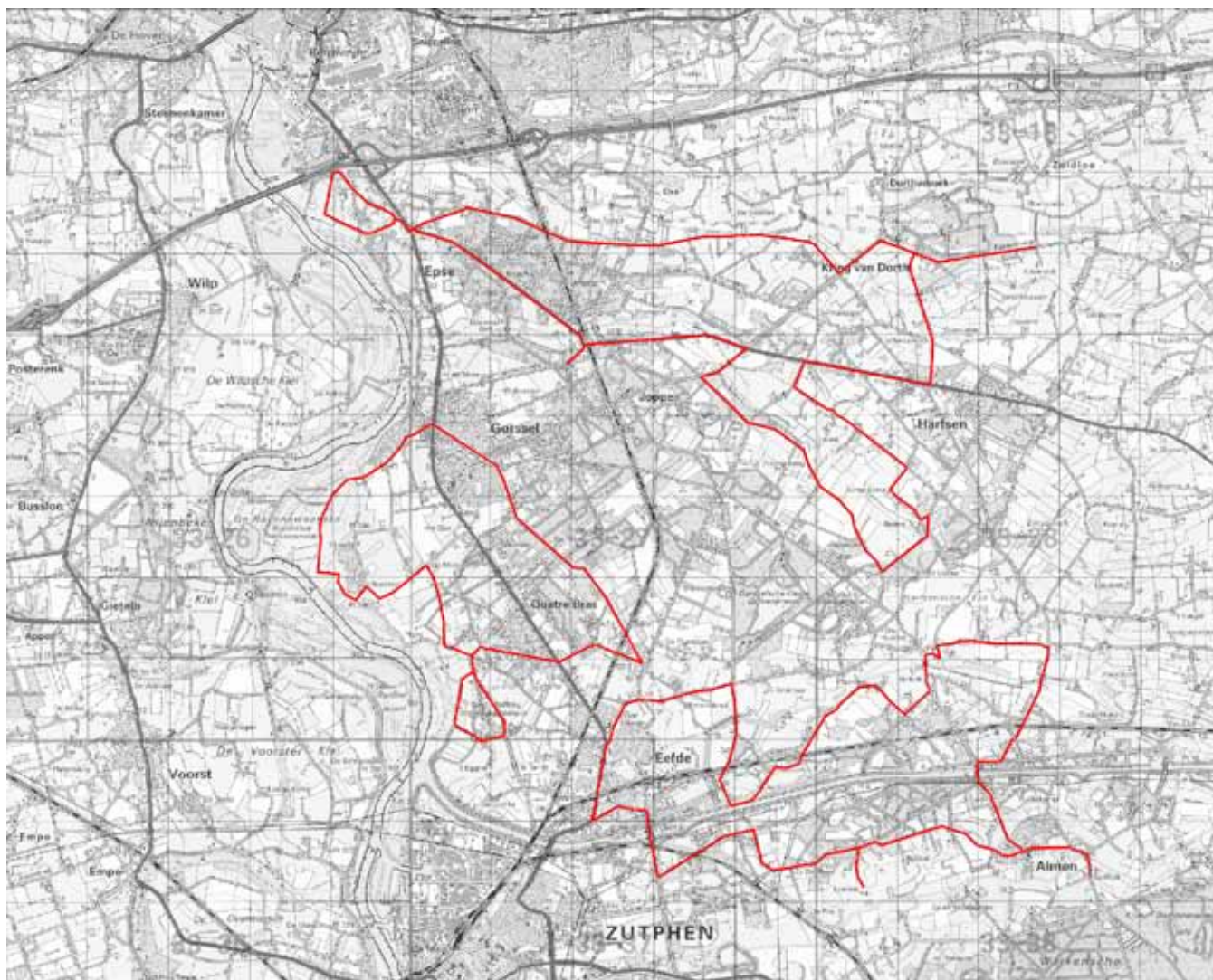
Voor de bekostiging van het project wordt nauw samengewerkt met Vogelbescherming Nederland, zij verzorgen de fondsenwerving. Hiervoor is een aparte rekening geopend waarop het geld wordt gereserveerd en waarop donateurs geld kunnen storten.

Het geld dat Vogelbescherming Nederland overmaakt naar de Vogelwerkgroep komt op een aparte rekening te staan. Hieronder een overzicht van ontvangsten en uitgaven in 2010.

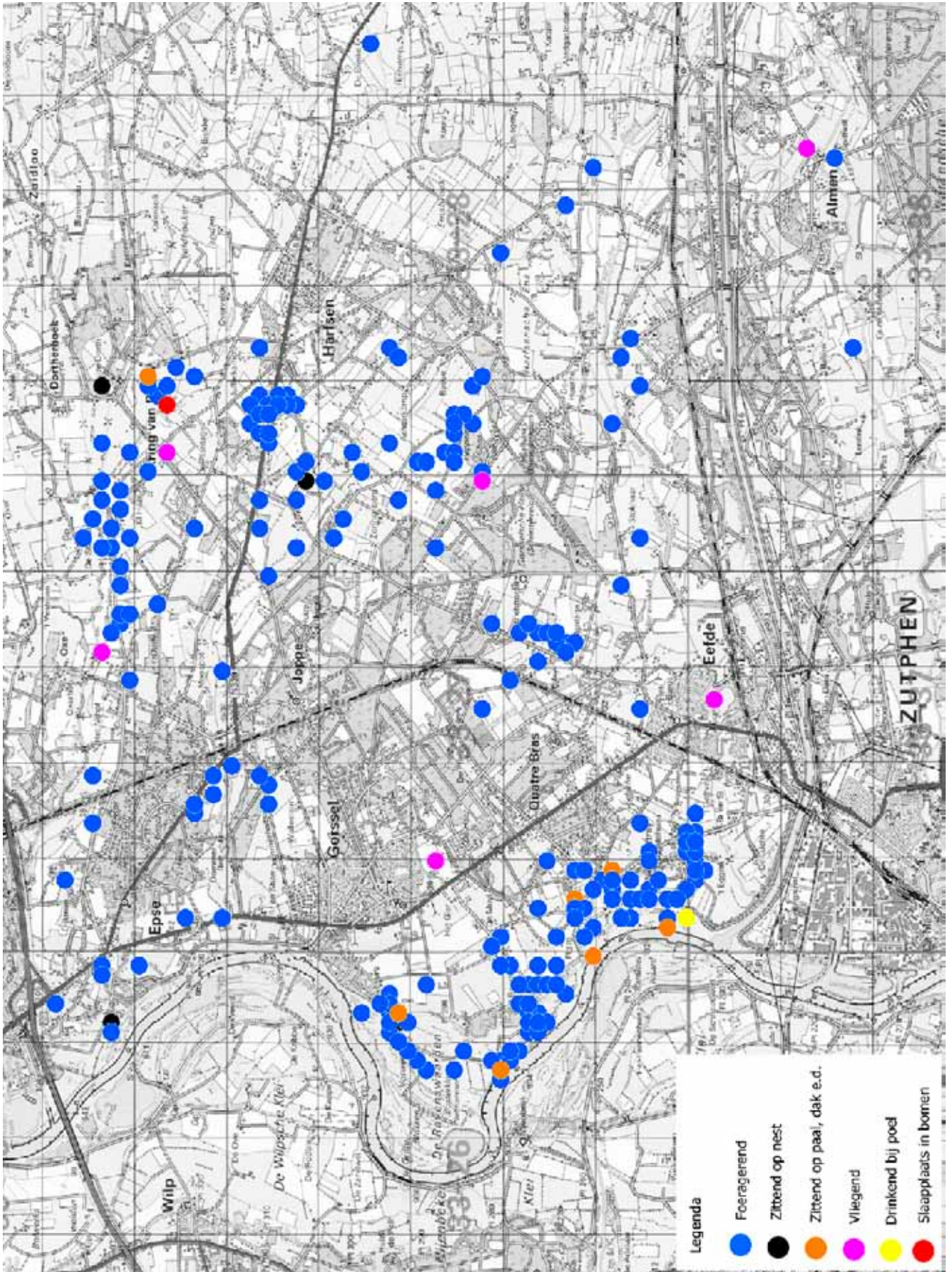
Saldo per 1 jan. 2010:	€ 5862,50
Uitgaven in 2010	€ 5077,27
Saldo per 1 jan. 2011	€ 785,23

Bijlagen

De drie telroutes voor het foerageeronderzoek. Van boven naar beneden route A, B en C

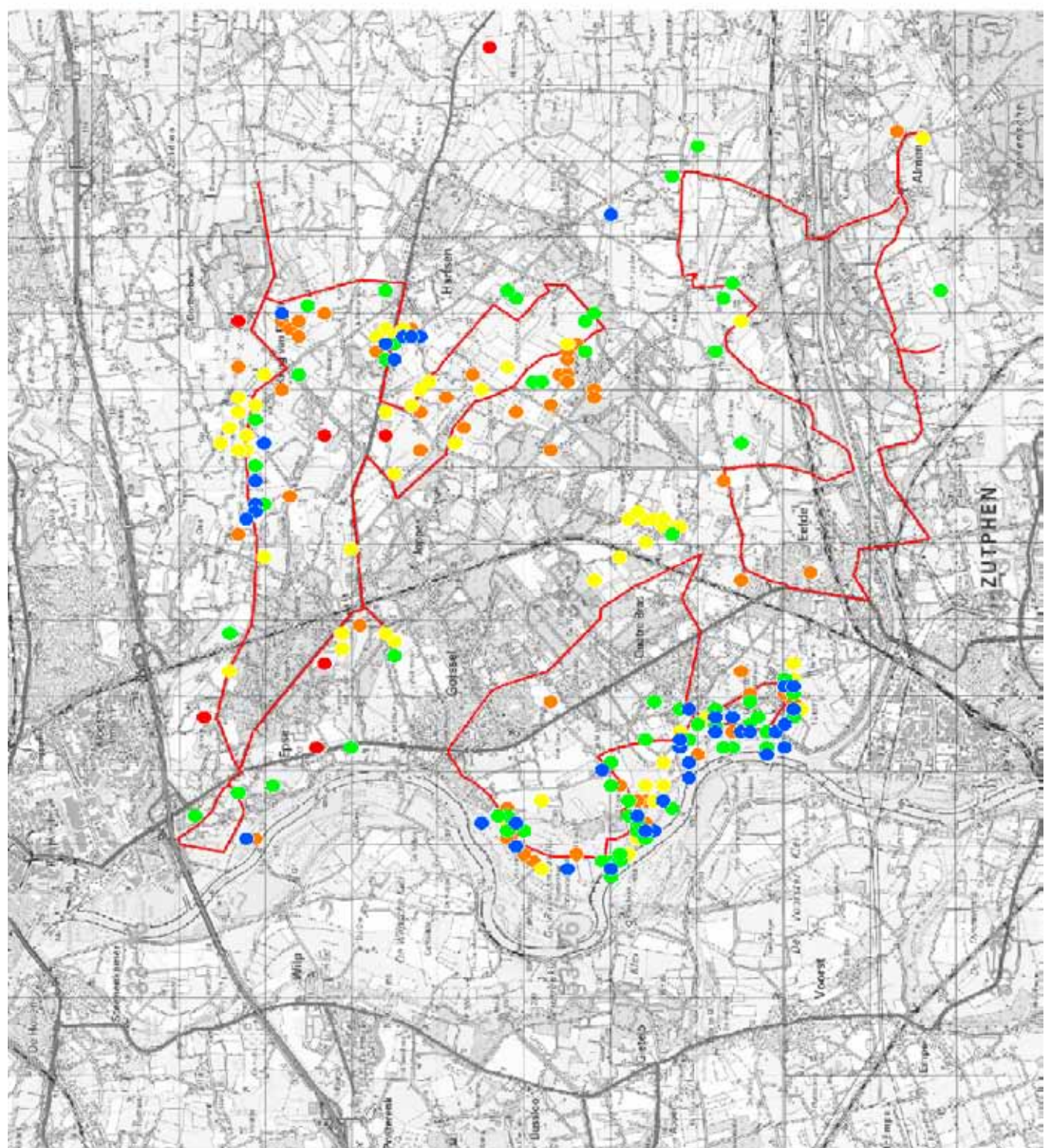

Kaartje met daarop de verschillende waarnemingen tijdens de telrondes

Legenda

- April
- Mei
- Juni
- Juli
- Augustus

Kaartje met de locaties en de waarnemingen per maand

Kaartje met de waarnemingen verzameld per maand.